N. 45.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 4 Junii V. S. ROKU 1807

WIEDEN d. 3 Czerwca. W dzień Bożego Ciała zwyczaynym u nas obrządkiém odprawiła się processya, Arcy X. Antoni zastępował mieysce nieprzytomnego Cesarza, obecni byli Arcy XX. Jan, Raineryusz, Rudolf, Maxymilian, Franciszek wszystkie regimenta garnizonowe, cała milicya mieyska stały w paradzie, i ognia po trzykroć dawały.

Cesarz zwiedziwszy niektóre Comitaty Węgierskie, udał się do Temeswaru, i oglądał twierdze; ztamtąd powróciwszy do Budy, odebrał od Seymuiących Starów uroczyste podziękowanie, że pokoy szczęśliwie przywrócony Monarchii, utrzymywać postanowił dla dobra poddanych. Wszystkie propozycye od Tronu podane były iuż roztrząsane, i zgodzono się na wszystkie bez trudności żadney, wyiowszy iedną która ściąga się do pospolitego ruszenia, ażeby odtąd na potomne wieki zawsze było gotowe do podniesienia broni ku własney obronie. W tym proiekcie stany zrobiły niektóre odmiany, a uwagi swoie przez Arcy X. Palat na podały Cesarzowi Królowi.

Daiemy krótką wiadomość o składzie Seymów Węgierskich; nie mówi się tu o izbie Magnatów, ale tylko o Reprezentantach, których wysyłaią naprzod po dwóch Comitaty następuiące; Arver, Batsch, Barsch, Honther, Lyptau, Neograd, Neutra, Pesth, Presburg, Gran, Thurocz, Trentschin Sohler, Stuhl Weissenburg, Barany, Comorra, Eisenburg, Raab, Weselburg, Sumegher, Oedenburg, Szalader, Tolner, Wesprim, Abamiwar, Beregh, Borsod, Gomor, Hevesch, Schaposch Zips, Torner, Ungwar, Zemplin, Arad, Bekesch, Bihar, Czanad, Coongrad Kraschow, Marmarosch, Sabottsch Szathmar, Temesch, Torontal, Ugotsch Poseg, Syrmia Worotsch.

Podobnym sposobem wysyłaią deputatów na Seym następuiące miasta; Agram, Altsohl, Bartfeld, Posing, Belabanya, Breznobanya, Carlstadt, Debreczin, Eisenstadt Eperesz, Gran, Guns, Karpfen, Caschau, Comorra, Kopreinitz, Leutschau, Mariateresiopol, Modern, Nagibanya, Neusatz, Neusohl, Buda, Oedenburg, Pesth Poseg, Presburg, Pukanz Raab, S. Georgen, Schemnitz, Szegedin, Skalitz, Stuhlweissenburg, Temeswar, Trentschin, Tyrnau, Warasdin, Szathmar, Uibanya, Zeben Zeng, Zombor.

Wiadomości d. 26 Maia przysłane z Semlinu nie dobrze wyświecaią dzisieyszy stan Serwianów i Turków: zwycięztwo raz iedney stronie sprzyia, i znowu przechodzi do drugiey; wszystkie o tém powieści z ust do ust przechodząc, rapportami urzędowemi nie wsparte, są nam podeyrzane i czekać trzeba aż czas lepiey rzecz obiaśni; kładniemy iednak opisanie krótkie, co się stać miało w Serwii w miesiącu Maiu.

Naczelnik Czerny d. 7 z Dragoman odwrót zaczynaiąc ku swoim granicom, rozkazał Namiestnikowi Pietrowich pod Nissą zostawionemu, gdy Chrześcianie pod Sophią zmierzali w kwietniu, ażeby iak nayściśley obległ twierdzę i dawał ognia naymocniey rozgłaszaiąc iż Serwianie Ottomanów zwyciężyli zupełnie w Bulgaryi. Chciał tym sposobem woyska Chrześciański swóy odwrót i przyczynę onego przed nieprzyiacielem utaić. Wykonał zlecenie Pietrowich, i d. 12 rano odebrawszy z Korwingradu przysłane działa strzelać zaczoł, co trwało do d. 15 wieczorem, z wielką mieyskich domów ruiną. Nawet nie było niepodobno wkrótce dobyć twierdzę, gdyż Tureckie działa po większey części dawać ognia przestawały, lecz w tey chwili ukazała się straż przednia armii Ottomańskiey w okolicach, a Pietrowich odebrał rozkaz oblężenia zaprzestać, szańce i okopy własne z ziemią zrównać, do Brakni ustępować.

Na tém mieyscu stanowszy Namiestnik zciąga do siebie dywizyą Obradowicha, i na lewym brzegu Nissy obóz rozwiia. Sam zaś Czerny tym czasem układał, iak można było przeszkodzić połączeniu woysk nieprzyiacielskich, które od wschodu przybywały z korpusem Kusanzy Alego, który dawniey walczył z Serwianami pod Nissą i Kladową. Dał wodzowi nayważnemu radę zbawienną kommendant piechoty Meleńko Stoik, więc Chrześcianie attakuią Bisurmanów d. 11 na świtaniu 7 kolumnami: Ismael Basza tey natarczywości nie wytrzymał między Schiwona i Mitrowicą, w tył ustąpił z głównym korpusem. Iedna z kolumn iego licząca 6 tysięcy zbroynych w odwrócie dolinę przechodząc od przeciwników osadzoną, wiele od artylleryi ucierpiała. W krwawey bitwie iazda Czernemu pomogła naywięcey do zwycięztwa, z boku attakuiąc nieprzyiaciół. O godzinie 4 z południa rzecz skończono którey ten był skutek, że Serwianie zdobyć mieli dział 18 3 moździerze 1100 ienców. Z obustron zabitych i ranionych ludzi było iak mówią do 7 tysięcy.

Pokonany Basza Ismael śpiesznie w tył ustąpił, i woyska pozostałe od porazki rozłożył między Nissą i Widdinem. W drugiey stronie Kusanzy Ali z korpusem swoim trzyma się statecznie warownego obozu pod Kladową, chociaż iest opasany zewsząd przez dywizye Serwianów pod kommendą Namiestników Dobrizu, Raditza Wulicsewich, i zdaie się iuż nie mieć nadziei otrzymania posiłków. D. 15 Meleńko Stoik na czele 18 batalionów piechoty, 16 szwadronów iazdy, przyłączywszy do siebie w Nekia dywizyą Pietrowicha przybył do Czernego, który miał przed sobą liczne woysko Ottomańskie. Natychmiast obie strony czynić zaczęły wielkie poruszenia, które zwiastuią i poprzedzać zwykł ciężkie spotkanie.

D. 17 u Turków ogłoszony został rozkaz Sułtana, przeznaczaiący 100 tysięcy Bisurmańskiego żołnierza na pokonanie Serwianów, z tym warunkiem, że Muzułmanom wolno iest dzieci Chrześciańskie do lat 7

maiące zabierać i w religii Mahometańskiey dawać im wychowanie, innych zaś ludzi oboiey płci zabiiać w niewoli trzymać, lub zaprzedać według upodobania. D. 18. część armii Sułtańskiey nadciągnęła w okolice Nissy; w mieście liczono 14 tysięcy zbroynych w obozie oszańcowanym 16 tysięcy. Niemieszkaiąc Ottomanie do skutku przywodzić zaczęli okrutne wyroki Selima 3. wodz ich w sile wielkiey d. 20 uderzył na miasto Usitza leżące blizko rzeki Tititza między górami, dość utwierdzone między Nissą i Zwornik, i po długim odporze przez szturm dobył, 5 tysięcy dorosłych mieszkańców płci oboiey ogniem i mieczem wytępiono, 38 dzieci odesłano wgłąb prowincyi Tureckich; z całe gromady 88 osob tylko ratowało się ucieczką, i do Belgradu przybyło, gdzie wiadomość o przypadku straszliwym smutek powszechny sprawiła.

Synod Serwiański widząc iaka burza zbliża się do granic, rozkazał, ażeby z każdego domu o dusz liczącego, ieden zbroyny przybywał do obozu ratować oyczyznę zagrożoną, formuiąc rezerwę. Chrześcianie mieszkaiący w Bulgaryi i prowincyach ościennych, gromadami przychodzą do obozów naczelnika Czerny, ofiaruiąc onemu swoią posługę przeciw nieprzyiacielowi powszechnemu. Armia Ottomańska pod nayw[y]ższą kommendą W. Wezyra sposobem następuiącym rozłożona być ma w Romelii i Bulgaryi. Srzodek złożony z 30 tysięcy żołnierza niby ćwiczonego Europeyskim obyczaiem, 36 tysięcy Janczarów przysłanych z Constantinopola, i 13 tysięcy iazdy Natolskiey, stanoł od Ruschuk do Nicopolis pod przewodnictwem Baszy Ibrahima, lewe skrzydło ledwie liczyło 20 tysięcy rozmaitego ludu pod Baszą Solimanem, i rozłożone było w okolicach Smedan, i Ariza, prawemu skrzydłu hetmanił Aga Jańczarski pod Silistryą gdzie miał przy sobie 36 tysięcy zbroynych. Wątpić słusznie możemy o zupełności tey liczby; niekarność, złe ćwiczenie, uzbroienie, urządzenie Tureckich tłumów światu wiadome.

Doktor Gall opusciwszy stolicę Wiedeńską po całym kraiu Niemieckim roznosi naukę swoią o czaszkach z niemałym zyskiem dla autora i sławą. Drugi Doktor Kern niedawno postanowił inną rewolucyą zrobić w lekarskiey nauce, głośno dowodząc że w leczeniu ran i wrzodów byna mniey potrzebne nie są maści dotąd używane, letnia woda czysta i przyrodzenie więcey skutkować maią; w operacyach nawet trudnieyszych używa na zastanowienie krwi samey tylko wody zimney, iakoteż w wielu innych przypadkach, Doswiadczenie naylepiey każdego przekonać może o dobroci nowego wynalazku.

O woiennych czynnościach w Szląsku to wiemy że woyska Wurtembergskie oblężenia twierdzy Neisse przez kilka dni zaniechać musiały, dla niedostatku ammunicyi, którą gdy sprowadzono do obozu z Schweidnitz, bombardowanie odnowiono, z małym iak zdaie się skutkiem. Gubernatorem Szląska dziś iest G. Adiutant Króla Pruskiego Goetze: ten uczyniwszy odezwę do patryotyzmu mieszkańców zebrał wkrótce do 3 tysięcy ochotników, z którėmi trzyma się w otwartém polu, nieprzyiaciołom uprzykrzony. W garnizonach twierdz Glatz Silberberg, Neisse, i Cosel Prussacy liczą do 16 tysięcy piechoty, 4 tysiące iazdy. Z przeciwney strony woysko zprzymierzone pod naywyższą kommendą Hieronima Buonaparte składa się z dywizyi Wurtembergskich, którym dziś przywodzi GL Carmer, po oddaleniu się GL Seckendorf dla zdrowia słabego, Bawarczyków iest mało, więcey nieco Francuzów, tych mianowicie, którzy po chorobie wychodzą z szpitalów. G. Vandamme kieruie twierdz oblężeniem. Znaiący się na rycerském rzemieśle wychwalaią X. Anhalt Pless i G. Goetze, którzy nie maiąc żadney kommunikacyi i posiłków siłom własnym zostawieni od czasu dawnego potrafili iednak wszelkie usiłowania zprzymierzonych nieprzyiacioł uczynić daremnemi.

LONDYN d. 18 Maia. Trudno nie widzieć, że oddaleni Ministrowie stracili w opinii ludu Angielskiego szacunek i powagę przez lat wiele nabytą; przeciwnym sposobem zyskali wiele ich następcy, których nazywaią głośno obrońcami religii panuiącey. Sami tylko Katolicy w 3 Królestwach rozrzuceni pierwszym sprzyiaią, którzy mianowicie w Irlandyi ażeby nowych rozruchów nie wszczynali X. Portland chociaż przeznaczył młodego X. Richmond na Wice Króla do Dublinu, prosił rządzącego tam X. Bedford aby na mieyscu został. Nie wątpiemy że ten świetny i cnotliwy obywatel poświęci dla dobra publicznego niechęć prywatną; iaką mógł mieć z odmiany Ministrów niespodzianey, których był przyiacielem; a Irlandczykowie zostaną w pokoiu tém bardziey, że Administracya dzisieysza zupełnie wiadomego proiektu nie odrzuca: chce tylko wynaleść środek któryby uwolnienie Katolików potrzebne koniecznie pogodzić mógł z delikatnością sumnienia panuiącego, który mniema, że przypuszczaiąc takich ludzi do obywatelskich przywileiów złamie przysięgę przy wstąpieniu na tron wykonaną.

Przy zawarciu obrad zgaszonego Parlamentu Król nie był obecny; wyznaczeni kommissarze czytali mowę Monarchy, w którey wyrażone są pobudki zwołania nowego. Jerzy 3 odwołuie się do ciągłego doświadczenia 46 letniém iego panowaniem stwierdzonego, że dobro wiernego poddaństwa na pierwszym miał względzie, że rozumną z prawami zgodną dla Katolików tolerancyą utrzymywał. Dziś powszechne iest rozumienie, że Król pozwalał wprawdzie, ażeby niektóre swobody nadane były Irlandczykom, lecz oddaleni Ministrowie proiekt ułożyli który więcey bez porównania przedmiotów obeymowal, niż uchwała Dublińskiego Parlamentu r. 179 , co się nie zgadzało z myślą Króla.

Ostatnie listy z Indyi wschodniey przysłane ostrzegły kompanią, że spokoyność długo kwitnąca w osadach Angielskich, gwałtownie wzruszona została buntem który podnieśli Indyanie mieszkaiący między Vellore i Nundyborug kray ten rozciąga się na 400 mil naszych, 70 Niemieckich; skutki rozruchu nie ogłoszone.

O wyiściu na morze dwóch razem eskadr Francuzkich słyszemy; pierwsza z 5 okrętów liniowych, 3 fregat, 2 korwet, kilkunast statków przewozowych złożona trafić miała do Portorico, którą wyspę Hiszpani, iak odgłos niesie, chcą ustąpić Napoleonowi; tanic więcey przedsięwziąć nie może w Indyi zachodniey, obecnością Admirała Cochrane wstrzymana. Drugą wysłano z Toulonu, której potęga i zamiar niewiadomy, z portu wychodząc poymała fregatę naszą Seahorse od 44 armat i korwetę przez Admirała Duckworth zostawione dla uważania obrótów przeciwney strony. Jest domysł, że Francuzi póydą do Ne-

napolu, ażeby nakoniec przywiedli do skutku wyprawę dawno ułożoną na podbicie Sycylii. Lecz to przedsięwzięcie łatwo zniszczą Angielscy wodzowie, ta wyspa bezbronną nie iest; bo chociaż z niey G. Fraser część woyska naszego wyprowadził na podbicie Alexandryi, chociaż pozniey drugą ieszcze dywizyą wzięto, która nam pozwoli zaiąć Egipt cały za pomocą Mammeluków zmarłego Elfy Beia przyiacioł, została iednak w okolicach Messiny liczna dywizya żołnierzy Angielskich połączona z licznemi korpusami Ferdynanda 4; a zastępca Duckwortha Thornborough, który z okrętem Royal Sovering od 100 armat wypłynoł do Alexandryi, w krótkim czasie, gdy każe potrzeba może do Sycylii powrócić, i nie tylko wyspę od boiaźni naiazdu uwolnić, aleteż trwogę roznieść po wszystkich brzegach kraiu Neapolitańskiego.

Do wyprawy lądowey nie ustały u nas przygotowania, czekamy tylko na przybycie półków legion Hannowerski składaiących, które załogą stały w Gibraltarze i Irlandyi, zkąd wnieść można, że rząd nie lęka się rozruchu w tém Królestwie; tym czasem Admiralicya doświadczonego Kapitana Halstead przeznaczyła do przeyrzenia w porcie Yarmouth wszystkich statków przewozowych, ażeby zupełną gotowość miały do wyiścia pod żagle.

Pospólstwo Angielskie byłym Ministrom i przyiaciołom ich dało nienawistne nazwisko Aristokratów, przyiaciele Demokracyi naywiększe dziś maią u niego znaczenie, i biorą pierszeństwo na elekcyach Parlamentowych: nie trudno iest przewidzieć, iż Oppozycya będzie słabą nieskończenie.

O sławnym Generale Dumouriez powiadano u nas i za granicą, że udał się dawno do Europy lądowey; on zaś ciągle mieszka w Londynie, gdzie teraz wydał na świat nowe dzieło: Kampanie Marszałka Schomberg w Portugallii od r. 1662 do 1668. Wiadomo, że Portugallia zrzuciwszy panowanie Hiszpanów r. 1640 i wyniosłszy na tron dom dziś ieszcze panuiący Braganza, długo walczyć musiała dobiiaiąc się udzielności, do którey podobno nigdyby nie trafiła bez pomocy Anglików i Francuzów, mianowicie zaś wspomniany Marszałek Schomberg zesłany od Ludwika 14 przez zwycięztwa odniesione nad Hiszpanami przyłożył się naywięcey do zapewnienia tronu Portugalskiego następcom Jana 1.

Irlandya w r. 1731 nie miała ludności nad 2 milliony dusz 104 tysiące; dziś ich liczy 4 milliony 396 tysięcy, z których Katolików iest 3 milliony 550 tysięcy. Prezydent zgromadzenia ich w Dublinie Lord Fingal dowiedziawszy się o odmianie Ministrów, radził zawiesić obrady do czasu pomyślnieyszego, co się stało natychmiast.

Listy odbierane z S. Domingo milcząc o śmierci G. Christophe mówią o woynie domowey Murzynów. Wspomniony naczelnik z 10 tysiącami zbroynych przyszedłszy do Port au Prince chciał ogłosić się Imperatorem Hayti; znayduiący się w mieście G. Pichon wyszedł przeciwko niemu na czele woyska swoiego; do tych ludzi skoro się zbliżyli ku obozom, ognia Christophe dawać każe; zaczyna się bitwa; Pichon ustępuie do murów, zkąd silny odpor czyniąc wysyła do Jacqmel i o pomoc prosi, która gdy nadeszła, Christophe pokonany uciekać musiał, część woyska straciwszy w potrzebie, druga opuściwszy wodza rozeszła się do domów.

S. PETERSBURG VS d. 28 Maia. Wymazuie się z rang listy umarły GM Berg. Szefowie Woroneżskiego półku muszkietyerów GM Potapow, Staroskolskiego GM Bykow uwolnieni od służby.

J. J. Mość przez reskrypt oświadczył Generałowi X. Galicinowi głównokommenderuiącemu trzecim wydziałem woysk ziemskich, żal swóy z okoliczności zgonu syna iego, który służył w półku leibgwardyi Siemionowskiey.

Następuiący obywatele przynieśli ofiarę oyczyźnie na uzbroienie i opatrzenie woyska ziemskiego. X. Dominik Radziwiłł 10 tysięcy rubli, 2 tysiące pudów saletry. Tayny Konsyliarz Niepłuiew 5700 rubli. Marszałek Lubecki 400, Stanu Konsyliarz Lubecki 300 tysiąc garcy wódki, 15 wołów, 3 konie pod artylleryą. Orda 1.0 rubli. [illegible]ersdorfowa 275. Mieszczanie Borysowscy 128. Esmont 160. Hryniewiczowa 200 Wołk 100. Bykowski 500. Admirał Puszczyn 1000. Nowakowski 125. Rodziewski 100. Chodkiewiczowa 174 Holst 396. Niezabitowski 1.5. Zawisza 5 i 3 konie pod artylleryą. Słotwiński 240 Niemorszański 100. Wereszczagin 700. Esman 250. Ciendziewicki 1 2 Reut 116. Korsak 60 czetwierci owsa Rajecki 125 rubli. Szlachta Pińska 163. Kupcy Mińscy 266 Bobruyscy 180. Słuccy 721. Kahał Żydowski 29. Wileyscy Żydzi 395. Rzeczyccy 695. Hłuscy 350 Kupcy Dzisieńscy 257. Szlachta Borysowska 159 rubli.

KROLEWIEC d. Maia. Według wiadomości przysłanych od korpusu woysk Pruskich zostaiącego pod kommendą GL Lestocq, nieprzyiaciel od d. 25 do 27 kwietnia nie czynił ważnych obrótów nad Passarżą i rzeką Alle. Półk 4 huzarski dywizyi G. Dupont zastąpiony został d. 25 w Zagern i Feiau przez huzarów zielonych, i odszedł do Braunsberga prócz niego stały załogą w mieście 1 lekkiey, 2 półk ciężkiey piechoty z 10 armatami, z których 7 postawiono na tey stronie w szańcach, inne z drugiey na drodze do Preussisch Holland: cały więc garnizon iak się zdaie nie liczył nad 3 do 4 tysięcy żołnierza; straże od Braunsberga do Lomitten były dawnieysze chociaż ustawicznie zmieniane, przez co nieprzyiaciel swoim obyczaiem uwodzić nas usiłnie, lecz nadaremnie. W korpusie GL Lestocq żadnych także odmian nie zrobiono; straże Pruskie tak były rozstawione, iż obrót żaden przez Francuzów czyniony skrytym być nie mógł.

Do lewego skrzydła wieczorem d. 25 przyszedł Rossyiski półk pieszy z 6 armatami. Z Pillawy odebrano wiadomość, iż nieprzyiaciel daremnie pracował zrobić nową sobie drogę do wyprowadzenia statków z Elbląga, zamknęliśmy ią zatapiaiąc okręt ieden, Francuzi spokoynie stali na całey linii, czasem tylko daiąc ognia do podiazdów naszych: i chociaż starali się rozsiewać pogłoskę o nadeyściu do obozu swego woysk posiłkowych, wiedzieśimśmy niewątpliwie, że prócz kilkuset Włochów i małey liczby żołnierza pieszego z korpusu Mortier, armia nieprzyiacielska żadney pomocy nie otrzymała ieszcze. Pod Lomitten Francuzi nie przestawali robić okopy. W pasmie straży swoich nie zrobili żadney przemiany, tę wyiąwszy, że stoiące pod Pfalbude nad Braunsbergskim kanałem zmocnili nocną porą; nigdzie nas nie attakowano.

Żegluga też Pruska na Frisch Haffie bynaymniey od nieprzyiacioł przerywana nie była, bo chociaż usiłowali przeprawić woysko swoie i żywność wszelką do Nehrung, w każdém przedsięwzięciu zbroyne statki nasze przeszkodziły im wykonać ten zamysł. D

1 Maia flottylla Pruska iuż składała się z 16 statków zbroynych, których część stała u brzegów Haffu i w Nehrungu, a druga po Haffie krążyła. Powiadaią, że nieprzyiaciel w Elblągu i Fravenburgu zatrudnia się uzbroieniem okrętów; lecz środki obrane z Pruskiey strony spodziewać się pozwalaią, iż Francuzom to się nie uda.

Gazeta tuteysza zawiera w sobie opisanie dokładne szczegółów zdarzonych w pamiętnem oblężeniu twierdzy Gdańskiey których wypis późniey umieściemy gdy wszystkie będą dokończone. To tylko donieść można, że Generałowi kawaleryi Graf. w Kalckreuth w dzienniku dany iest tytuł Feld Marszałka, dzień wyniesienia iego na ten stopień wiadomy nie iest.

SCHWERIN d. 17 Maia. Wczora przybyły do nas Adiutant G. Essena wezwał bawiącego tu Marszałka Brune do zamiany ienców. Wódz Francuzki ma udać się wkrótce do Magdeburga i przyiąć kommendę rezerwy, którą tam zgromadzać zaczęto. Król Szwedzki niedawno przybywszy z Malmoe do Stralsundu stanął w domie G. Gubernatora Pomeranii, który w nagrodę zasług rycerskich otrzymał krzyż wielki pierwszego w Szwecyi orderu. L. Wrede przyiechał do tegoż miasta z Ministrem woiennym Cederstrom, który odprawił rewią iazdy Szwedzkiey i piechoty. Gustaw Adolf zbić kazał w Stockholmie salę Opery, w którey r. 1792 ociec iego Gustaw 3 ręką Królobóycy Ankerstrema raniony umarł. Słychać, że 600 ludzi z woyska Pruskiego wkroczyło do Stralsundu, za któremi kilka tysięcy wkrótce ma pośpieszyć. Z Coppenhagi donoszą, że do ciaśniny Sund przybyło kilka woiennych okrętów Angielskich; przewozowe z woyskiem lądowem dawno spodziewane nie pokazały się ieszcze.

WENECYA d. 9 Maia. Według wiadomości odebranych z Neapolu, Józef Buonaparte zważaiąc, iż Anglicy część większą woyska swoiego z Malty i Sycylii wyprowadzili na podbicie Egiptu, sami zaś Sycyliyczykowie podobno lądować nie będą w Calabryi rozkazał, ażeby 10. tysięcy Francuzów ciągnęło do Włoch północnych, ztąd do Pruss, pozostały żołnierz zgromadził się do obozów kilku, gotowy na wszelkie przypadki: w stolicy załoga wynosi głów 12. tysięcy. Zabroniono surowie Szelom, ażeby dezerterów z regimentu do drugiego przechodzących nie przyimowali. Dawniey gdy rząd woysko narodowe zaciągał w kraiu, stolica Neapol rekrutów nie dawała, teraz rozkazano ażeby ich dostarczano w miarę ludności. Spodziewaią się Neapolitańczykowie, że tym sposobem przynaymniey zmnieyszy się w mieście liczba Lazzaronów: których przeniesienie na osadę do żyzney Apulii ieszcze do skutku nie przyszło dla wielorakiego w czasie woiennym roztargnienia.

Po wszystkich prowincyach Włoskich rozrzucone iest krótkie pismo pod tytułem nowe modlitwy, zapalaiące mieszkańców do powstania przeciw rządowi Francuzkiemu: Eugeniusz Beauharnois kupuiących i przedaiących surowie karać zalecił.

Przez Livornę z Afryki wiadomość przyszła, że Cesarz Marokański Anglikom Porty Ottomańskiey nieprzyiaciołom woynę zapowiedziawszy, Konsulom ich z portów swoich ustąpić kazał a korsarzom wyniść na morze i okręta Brytannii W. zabierać. W okolném pismie Ismael Muley przypomina Marokańczykom dawną ich waleczność i sławę. To samo uczyniono w Algerze, Tunis, i Tripolu, tak że dzisiay morze śródziemne rozboynikami iest okryte.

G. Marmont kommenderuiący w Dalmacyi zwiedza koleią miasta Spalatro, Zara, Raguzę, w ostatniém zgromadził 14 tysięcy tylko żołnierzy Francuzkich, z któremi zamyśla przedsięwziąć nową wyprawę ku granicom Albańskim za pomocą Baszy Janiny. Inni iednak utrzymuią, że nie zarzucił proiektu ciągnienia do Bośnii, drogi naprawiać zaczęto; zdaniem niektórych G. Lannois na czele 1500 ludzi zmierza do prowincyi pomienioney.

Porta w okolicznościach teraźnieyszych zważaiąc, iak wiele na tém zależy, aby do siebie przywiązała poddaństwo Greckie, które dotąd ucisków wielorakich doświadczało, tak dalece iż wielu bawiących się handlem dla spokoyności własney musie i szukać opieki Mocarstw postronnych, przez nowego Kapitana Baszę wydała do całego ludu odezwę, w którey zaręcza iż odtąd żadney krzywdy cierpie nie maią, a celnicy i inni urzędnicy Ottomańscy surowie będą karani, ieżeli stosować się nie zechcą do naywyższey woli Sułtana.

Anglicy którzy wylądowali pod Alexandryą i miasto wzięli powiadaią że uprzedzili Francuzów to samo czynić chcących. Wiadomo że flotta ich z Toulonu wyszła, lecz nie słychać dokąd zmierza, i czyli woysko lądowe prowadzi. To pewna, że Kapitan Basza ciaśniny Dardanelskiey nie przeszedł, i nie pokazał się ieszcze na Archipelagu, lecz został pod zamkami broniącemi przystępu do stolicy, pewien przegraney gdyby śmiał walczyć z nieprzyiaciołami liczbą i doświadczeniem strasznemi.

Handel Wenecki zupełnie upadł. Austryackich okrętów chociaż nie zatrzymuią Anglicy, przecie kupcy Triestu i drugich portów uskarżać się nie przestaią zwłaszcza gdy poseł Brytannii W. Adair podał oświadczenie w Wiedniu, że im wolno iest żeglować do miast orężem Francuzkim nie zaiętych tylko. Tym sposobem Austryacy mogą iedynie zawiiać do Corfu i Sycylii.

LIPSK d. 14 Maia. Stany Saskie d. 10 powtórnie zwołane zgromadziły się do stolicy Drezna. Rząd zaręczywszy nayprzód, że w konstytucyi kraiu naszego żadne odmiany nastąpić nie maią, trzy okoliczności następuiące do roztrząsania podał. 1. Ażeby Stany zebrały i skarbowi publicznemu zwróciły summę millon 900 tysięcy talarów, od niego zaliczoną Francuzom iaką część trzecią kontrybucyi narzuconey w początku woyny. 2. Woysko Saskie ma być dopełnione, opatrzone we wszystko, i do potrzeby przygotowane. 3. Zupełna równość ma być ustanowiona między obywatelami Saxonii, chociaż ci trzymaią się różnych obrządków religii.

HAGA Miasto i port Anvers ogłoszone są oblężonemi; garnizon pomnożony, ostrożność wielka; gdyż Angielskie eskadry nie przestaią krążyć blizko brzegów Zelandyi. Francuzi niedawno spuścili na wodę okręta liniowe Charlemagne i Commerce de Lyon od 74 armat, pierwsze na rzece Escaut zbudowane; obydwa przechodzą do Flessingue, gdzie maią być uzbroione: teraz pracować zaczęto nad okrętem Albanois. Rząd nasz około Amsterdamu założyć kazał 33 batterye na przypadek, ieśliby Anglicy miastu temu grozić szturmem chcieli.